

BUDA-PESTA

5 Maiu. st. v.

17 Maiu. st. n.

Va esú duminéc'a.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 18.

Anulú X.

1874.

Pretiułu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Despartirea.

Parasitu-am, parasitu,
Satulu meu cu focu iubitú,
Unde am copilaritu,
Unde-am fostu totu fericitu.

Si 'nainte de plecare,
Am simtítu durere mare,
Cà-ci maicuti'a maic'a mea
Asta-data nu plangea.

N'o vedeam pe langa mine,
Versandú lacremi si suspine,
Nu me petrecea la pórtá,
Cà-ci iulú'a erá — mórtá.

Si la cintirimu in vale
Dusu-m'am in sinu cu giale,
Si-am imbratísiautu oftandu
Crucea ei de la mormentu.

Si-am plecatu, plecatu in lume,
Chinuku stá sè me sugrume,
Cà-ci n'aveam maicutia care
Sè me planga la plecare.

Si-oiu amblá, câtu 'oiu amblá,
Er aci m'oiu rentorná,

Si voiú sarutá plangèndu
Crucea ei de la mormentu.

Iosifu Vulcanu.

Pentru o sarutare.

— Novela originala. —

(Fine.)

VII.

Schimbaréa sortii.

Scimu deja de mai nainte, cà Heregey si amiculu seu Kálmán erau deplinu multiumiti cu succesulu, care l'au avutu; éra candu petreceau numai singuri la câte unu pocalu de vinu, ceea ce se intemplá cam desu, nu lipsiau nici odata, a nu inchiná si spre perirea Romaniului nostru Nicolae.

Miserii nu au fostu indestuliti cu sórtea, ce i-au pregatit'o, mai trebuiau sè-si bata inca si jocu de dinsulu!

Asié intr'o séra ei petreceau intr'o ospetaría la o mésa incarcata de vinu.

Erau mai multi óspeti in odaia, in care se aflau ei, precum si in cea laterala, cari inse mai tardiu se departara cu totii, unulu dupa altulu.

Numai ungrasii acestia mai remasera, dupa cum erau indatinati, in ospetaría.

Dara din odai'a laterala inca nu se depar-tara toti, cà-ci se mai aflau d'oue persóne, cari dupa fisionomia si vorba se vedeau a fi doi barbati din inteligenti'a romana.

Acestia petreceau in cea mai mare linisce, in câtu cugetai, cà nu se afla nimenea in acea odaia.

Árpádenii cugetandu-se singuri si fiindu deja bine „tocmiti“, incepura numai decâtu infam'a batjocura a supra nenorocitului prin-soneriu.

— Aid' sè inchinàmu si pentru mocanulu nostru, care acum póte va odihni pe patulu celu de scanduri din temniti'a G., — începù Heregey in limb'a ungrésca.

— Eu din partea mea i poftescu unu stréngu bunu pe timpulu, candu va parasí in-chisórea, — adause celalaltu.

— Aminu, — fini celu d'antâiu, apoi cioc-nira pocalele, câtu ti-se parea, cà totu bucàti se facu.

— N'a fostu vrednicu capulu lui, — con-tinuà totu acel'a, — câta frica amu rabdatu noi in timpu mai de patru septemani. Cà de s'ar fi doveditu contra nóstra, apoi atunci, amice, dieu nu sciu, cum amu fi scapatu noi insi-ne de sórtea, care i-amu pregatit'o lui.

— Ei, cui ar fi si trecutù prin minte, cà noi i-amu fi pazitu calea, ma toti rideau, candu elu se 'ncercá a afirmá acést'a.

— Celu mai mare norocu inse amu avutu, cà l'au aflatu gendarmii a supra mea cu pisto-lulu in mana si m'au audítu pe mine strigându ajutoriu.

— Teremtette! dar eu n'asiu fi cugetatu sè nimerésca unu mocanu asié bine cu pisto-lulu; pucinu ar mai fi lipsitu, si m'ar fi costatu glum'a acést'a fórté multu.

— Eu inca nu asiu fi cugetatu sè nime-resci tu asié reu, cà altu-cum asiu fi tintitu eu antâiu, si atunci de siguru nu ar fi avutu tre-buintia spre a tintí si elu. Inse ce e dreptu m'a pusu si pe mine in mirare presenti'a spiritului seu, cà-ci cum se vediù atacatu, nu intardîà nici unu momentu, ci ca fulgerulu si-scóse pis-tolulu de dupa curea (sierpariu) si in acel'a-si momentu tu si fusesi trentitu josu, ér eu...

— Pst! mai incetisioru, — lu-intrerupse Kálmán, — cà ar audí cum-va ospetariulu si atunci amu dá de draculu.

— Ei audi! apoi tocmai sè auda, ce scie elu despre cine vorbimu noi?

— Cum nu? intemplarea acést'a e cunos-cuta tuturoru, dara firesce nimenui nu-i trece

prin minte, cà noi amu fi dóra numai câtu de pucinu culpabili...

Sè lasàmu inse cele ce se voru fi vorbitu mai departe intre acesti doi tineri, si sè ne dàmu in odai'a laterala, sè vedemu, ce se in-templase aci?

Cei doi inteligenti romani, cari cunosceau bine pe acesti tineri, precum si cele ce s'au in-templatu cu vre 8—9 septemani nainte de as-t'a, ascultara de la inceputu cu atentiune totu discursulu acestora.

Candu inse cugetara, cà aru fi audítu de prisosu, parasira odai'a, fara a fi observati de dinsii...

In diu'a venitória, pe la 9 óre demanéti'a, vedemu d'oue persóne pasindu cu pasi grab-nici catra cas'a tribunalului; in dinsii recu-nóscemu numai decâtu pe cei doi domni ro-mani de a séra.

Dupa ce ajunsera aci, suira câte-va trepte si in scurtu se aflara naintea tribu-nalului.

Numai de câtu comunicara acestuia cele audíte a séra in ospetaria de la cei doi tineri.

Judecatorii se minunara si tramisera in-data dupa dinsii.

Acestia in scurtu timpu se presintara, fara a pricepe caus'a, pentru care ar fi chia-mati.

Deci dupa ce li-se facù acést'a cunoscuta, inlemnira pentru prim'a data, inse de graba se imbarbatara si cu mare nerusînare incepura a se aperá, ba inca se aretau fórté indignati pen-tru acést'a cutesantia din partea celoru doi domni de Romanu.

Atunci se audí batendu-se la usia, si de-schidiendu-se acést'a, intrà unu Romanu mun-teanu.

Erá Atanase Codreanu, care, dupa ce pasi câti-va pasi nainte, începù:

— Buna demanéti'a, cinstiti domni! aici aducu ceva de mare pretiu, ce fét'a mea a aflatu inca in demanéti'a acést'a in padure. Ve rogu cetiti acésta scrisóre!

Graindu astu-felu predede judecatoriloru o epistola, o carticica de notitie si unu pistolu, pe cari vediendu-le cei doi unguri, facura o miscare preste voia, ceea ce nu remase de ju-decatori neobservata.

Unulu dintre acestia începù apoi a cetí epistol'a, care romanesce suná astu-felu:

„Amice Kálmán!

„Te gatesce si vino catra 6 óre d. m. la mine; ia-ti unu pistolu, cà-ci de doi cai buni

am ingrigitu eu. Adi de siguru va fi Romanulu la draguti'a sa; speru inse, cà ultim'a data. Umple-ti pistolulu bine, cà-ci prim'a lovitura ti-o concedu tie, ér de cumva nu-lu vei nimerí, atunci siguru de mine nu va scapá!

„Te ascépta la ori ce casu
alu teu amicu

„A. 27 maiu 185*

N. Heregey.“

Ungurasii nu mai fusera acum in stare a mai negá ceva, din contra spusera totu adeverulu...

Câte-va dñle mai tardñu, si Nicolae, Pe-unulu-codriloru, dupa ce fu dechiaratu nevinovatu si eliberatu din inchisóre, se întórse in satulu seu, de catra toti cinstitu si stimatu.

Cei doi criminalisti fura condamnatu la inchisóre indelungata si transportati tocmai la acea temnitia, unde a fostu mai nainte inocentulu si onestulu Romanu.

Éta cum s'a schimbatu sórtea!

* * *

Trei septemani dupa aceste vedemu o frumósa si amabila parechia, trecandu prin cea padurice, insócita de muntasi si lautari.

Acést'a parechia erá Nicolae si iubit'a sa Viorica, cari dupa ce se cununara in biseric'a din satu, se rentornau catra cas'a lui Codreanu, unde se va serbá ospetiulu.

Fericire si bucuria se vedeau pe feciele acestoru doi tineri.

Toti priviau cu placere la ei si dñceau:

— O parechia mai minunata si mai potrivita inca nu am vediutu!

Nicolau Cisca.

A mele lacrimi ti-oru spune...

— Din germana. —

Candu plinu de bucuria
Dñceai: „Eu sum alu teu“,
Si-apoi cu duiosña
Coreai amorulu meu:

Aprinsa de amóre
Ti-am dñsu: „O na 'ntrebá;
Cà-ci aste lacrimióre
Ti-oru spune, cà-su a ta.“

Si candu plinu de mahnire
Mi-ai spusu, cà voi plecá:

Perdui a mea simtìre —
Durerea me 'nuecá...

Ah! anim'a-mi de jelu
Chiar vócea mi-a rapitu;
Dar lacrimeme mele
Ah! ele ti-au vorbitu.

— „Dar póte-a ta iubire
S'a stinsu din peptulu teu.“
— „Ah! anim'a-mi sè uite
Nu póte, dragulu meu!...“

„Sè uite, sè te uite
Si-a ta sè nu mai fñu —
Ah! lacrim'a mi ferbinte
Mi-spune... cà nu scñu!“

A. Radu.

Fatalistulu.

— Novela rusésca de Lermontoff. —

(Fine.)

Semen stá ca inmarmuritu, nu pronunçiá nici unu cuventu.

— Candu a plecatu la Petrupole? — întrebai iritatu.

— Asta demanétia precisu la 6 óre.

— Dar cum erá dispusu, bine séu reu?

Semen deveni palidu, apoi dñse cu confusiune:

— Dlu meu e unicu in feliulu seu, nu-lu póte pricepe nime.

— Cunosci tu o domnisióra, care e amica dlui Tegleff? Numele ei e Maria, — întrebai cu nepaciintia.

— Eu cunoscu pe Maria Anempodistowna, dins'a e o domnisióra fórte buna.

— Inamoratu e dlu teu de dsiór'a ast'a?

— Dle Vasiljeviciu! — respunse Semen, — despre acést'a nici nu ve poteti indoí. Dlu meu e fórte inamoratu de dsiór'a ast'a, inse nu o póte luá de socía. Caus'a nu o scñu.

Vediendu cà sierbitoriulu nu sciea nimica despre mórtea Mariei, m'am lasatu cu întrebàrile mele.

Me preamb lai pucintelu in chilia. De odata observai pe mésa epistol'a ce mi-a fostu datu-o Tegleff, despre care si uitasem.

Epistol'a erá adresata metusiei sale.

Indata mi-venì ide'a, cà ar fi bine sè

cautu pe Tegleff, fiindu că portarea-i curioasă me neliniscia tare.

— Scfi ce, Semen? incepui era-si.

— Voiu scfi deca mi-vei spune, — respunse Semen cu umilinta.

— Nu mi se impare nici decatu de portarea dlui teu, pentru aceea vino se-lu cautamu; dora lu-vomu afla ore unde!

— Ve stau la dispositiune, — respunse Semen, — si cu aceste aprindiendu doue lampe, amu pornitu catra strada.

Dupa ce amblaramu vre-o jumetate de ora, in fine ajunseramu era-si pe campu. Eu mergeam inainte, er Semen dupa mine. Cu tote ca aveam lampe in mana, totu-si nu mergeam siguri, fiindu ca radiele luminei din lampe se resfrangeau de negur'a cea desă.

Totu mereu am strigatu numele lui Tegleff; inse nu capetai nici unu respunsu. Incepui a despera, nu scieam se me orientezu nici decatu, er ide'a ca Tegleff de siguru se va sinucide mi-cutrieră totu internulu.

Nu scieam in catrau se dau? Insedar strigai: Tegleff! Tegleff! nu capetai nici unu respunsu.

In fine dupa o meditatiune scurta, me decisei ca eu se-lu cautu intr'o parte, er Semen intr'alta parte.

— Scfi, Semen, ce am cugetatu eu? — i disci cu tonu gravu.

— De siguru ce-va bunu, — disci cu melancolia.

— Se-ti spunu dar. Eu am cugetatu, ca tu se cauti pe dlu teu intr'o parte, er eu intr'alt'a, si care l'ar afla mai ingraba se insciintieze pe celalaltu.

Semen primi propunerea cu bucuria.

Dupa ce si-a continuatu Semen calea in o directiune drepta eu remasei singuru.

Obositu de cugete, me asediai pe o piatra, ce din intemplantare era in apropiarea mea. Siedeam ca impetritu.

Trecu unu patrariu de ora, candu de odata audii pronunsiandu-se numele meu.

— Dle Vasiljeviciu! Dle Vasiljeviciu!

Indata recunoscui vocea lui Semen. Mi-indreptai pasii in directiunea acea de unde viniă tonulu.

In fine ajunsei la locul defiptu. Semen indata ce me observă, si inainta spre mine, si cu unu tonu desperatu mi-dise:

— Am aflatu pe dlu meu!

— In ce stare? — intrebai rapede.

— Veniti si vedeti, si cu aceste m'a condusu la Tegleff.

Inaintai cu pasi iuti, dupa sierbitoriu, si in fine observai o rachita mare, la a careia trupina se vedea ce-va negru.

— Acolo e! — dise Semen ca scosu din minte.

Me dusei catra trupina, si ce observai!

Tegleff era asternutu josu, invelitu in sange. Cu anim'a palpitanda l'am esaminatu cu deamenuntulu, si dupa cate-va mominte observai, ca Tegleff s'a impuscatu cu unu pistolu.

Confusiunea mea era nespusa. Nu scieam ce se facu? In fine, me decisei a lasa pe Semen acolo, er eu a me reintorna catra casa, ca se facu dispositiunile necesarie.

Preste doue zile cu mare pompa s'a celebratu ceremoni'a funebrala. Toti oficirii de artileria erau de fatia, inse nici o fisionomia nu era intristata, fiindu ca cu Tegleff mai nici unulu nu era in relatiune amicabila.

Dupa ce s'a finitu ceremoni'a funebrala, m'am decisu se petrecu inca vre-o cate-va zile acolo, pana va veni unchiulu meu.

De catra sera intra Semen in chilia, anunsiandu ca ar dori se vorbesca unu tieranu vecinu cu nime.

— Pote intra! — disci cu nepasare.

Dupa ce intra junele tieranu, me salută cu respectu si preste pucinu incepu se vorbesca astu-felu:

— Dle! permite-mi, ca te incomodezu, inse am o rogare.

— Ce feliu de rogare? — lu-intrebai.

— Am capetatu o suvenire de la cine-va, ce acuma nu o posiedu, fiindu ca e aci in chilia.

— Ce feliu de suvenire? — intrebai uimitu.

— In sine luat u e unu objectu bagatelu, fiindu unu pieptenu de arama, inse pentru mine e forte pretiosu; — respunse tieranulu cu sfila.

— Dar alu teu a fostu pieptenulu acel'a de arama, care l'am aflatu sub rachita? — intrebai cu nerabdare.

— Asi e, dle, pieptenulu e alu meu! — respunse tieranulu cu modestia.

— Pe tine te-a chiamatu dar atunci cine-va?

— Pe mine, — respunse tieranulu. — A fostu o fetitia cu care sum... in relatiuni...

— Intielegu deja, intielegu! si dupa aceste i-am datu pieptenulu.

Tieranulu se departa, lasandu-me in cu-

gete a supra celoru intemperate in nóptea trecuta, candu am aflatu pieptenulu...

Asié dara acest'a a fostu Ilia, alu carui nume l'am auditu pronunsiandu-se sub rachita.

Peste câte-va dile sosi unchiulu meu, si apoi am mersu impreuna la Petrupole, ducându cu mine trist'a suvenire a acelu „fatalistu“ nefericitu, — si epistol'a adresata metusiei sale...

Ioane Marchesiu.

Tronurile Franciei.

Cātu sunt supuse peritiunii lucrurile omenesci, ni probéza si sórtea tronurilor Franciei. Sè nu cugete stim. cetitórie, cà acf e vorb'a despre guvernele Franciei, nu, ci numai despre acele fotele séu scaune cu braciare de lemn si materia facute, pe cari siedu si au siediu domnitorii Franciei.

Nici nu ne ducemu pré departe cu descrierea nóstra, ostenindu atentiunea cetitoriloru cu istori'a mai vechia; putfne ilustratiuni din secululu presinte inca ajungu spre chiarificarea lucrului.

Candu mi-am alesu tem'a despre tronurile Franciei, am crediutu a conveni cu simpath'a frageda a fia-carei stimate dame romane; cà ce póte interesá o anima romana mai tare, decâtu sórtea unoru lucruri de ale consangeniiloru ei, precum sunt si tronurile amatei si de trei ori nefericitei Francie.

Tronurile Franciei au avutu curiósa sórte in secululu presinte. Tronulu lui Napoleon I sub Restauratiune a fostu delaturatu mai nainte de tóte in camer'a de vechiture. De aici, prin corumperea unui paditoriu, a devenitu in manile unui speculantu, carele l'a vendutu cu mare pretiu Madamei Tussaud in Londonu, in alu careia cabinetu renumitu de figure de céra si asta-di se póte vedé acelu tron. Acest'a e unu fotelu scundu, auritu, si de forma cam antica, trasu cu catifea verde, cu albine de aur brodate, si la spate liter'a N. cu coron'a imperatésca.

Unu altu tron, carele se afla in museulu din Louvre si se dîce a fi fostu tronulu lui Napoleonu I, este din sal'a de tron din Fontainebleau, care inse nici odata nu s'a folositu la ocaasiun pondéroase. Acest'a are multa asemenare cu celu d'antâu, numai câtu e fórte palidu — si-a perditu faci'a — s'a invecchitu, asié câtu acf se potu aplicá cuvintele poseso-

riului seu imperatescu, carele a dîsu: „Unu tron nu e altu-ceva decâtu unu frustu de lemn prostu, trasu cu câti-va rifi de catifea; elu se face renumitu numai prin renumele celu ce siede pe elu.

Tronulu lui Carolu alu X-le a patîf'o mai reu in revolutiunea din iuliu. (27 iul. 1830). Acest'a a fostu totu acelu tron, carele a servitu si antecessorului seu din famili'a Bourbonu, Ludovicu XVIII. Unu fotelu naltu, cu multe sculpture, trasu cu velura rosia, si brodatu cu lile de aur (emblem de ale familiei Bourbonu). Acest'a erá asediatu pe unu pedestalu inaltu, asié câtu seraculu si morbosulu Ludovicu alu XVIII-lea abié se suiá pe elu. In 29 iuliu 1830 candu poporulu a cuprinsu cu asaltu Tuileriele si a intratu in sal'a de tron, mai nainte de tóte ómenii cei duri de la baricade si asié numitele femei: „dames de la halle“ pe rendu se aruncau in tron in semnu de triumfu alu brutalitáti, preste unu scaunu nevinovatu, si apoi la fine totu in bucâti l'a sfarmatu.

Aceste bucâti s'au pastratu de unii canisce relicuie. Mai tardû s'a facutu marfa de vindutu. Anglezii, ca stringatori de curiositâti, le plateau scumpu. Firesce, síretii de francesi, au inceputu a imbiá nenumerate bucâti „fórte autentice“ cum dîceau ei, din cari s'ar fi pututu compune nu unu braciariu, dar mobiliariu intregu.

Tronulu lui Ludovicu Filipu — din famili'a Orleans, — inca a fostu cu catifea rosia trasu, dara fara brodatura de lile. In revolutiunea din faurariu a fostu atacatu palatulu Tuilierelor mai crancenu decâtu in anulu 1830. Acuma turbarea poporulu a svêrlitu pe ferésta in piati'a Carroussel tóte mobilele cele pretióse, si numai intrevenirea gardei natiunale a mai stemperatu inversiunarea idraica.

Intre aceea o banda de vagabundi parisieni a si pusu man'a pe tron, si cu procesiune grotesca si intre strigate de triumfu a multîmii ce concomitivâ procesiunea a deportatu tronulu preste Boulevardu la piati'a Bastileloru, si acf l'a datu préda focului. Poporulu cantá „Marseillouse“ si jocá „carmagnole“ unu jocu reimprospetatu si l'a proclamatiunea republicei francese de asta-di.

Suindu-se mai tardû Louis Napoleon III pe tronulu Franciei, s'a ingrigitu si de tron nou, si fiindu cà imperati'a a dóu'a — cum se tituléza imperati'a lui Napoleon III; — a avutu sè fia câtu se póte copía fidela a imperati'e d'antâu — adeca de sub Napoleon I, —

asié si tronulu pe carele avea sè siéda Napoleon III se croi si facù dupa modelulu celui din museulu Louvre.

In absinti'a curtii imperatesci erá liberu a visitá palatulu Tuilerieloru si nu rare-ori s'a intemplatu, de câte unu glumetiu, folosindu-se de ocaziunea candu padfătoriulu erá intorsu cu dosulu spre tronu, se asiediá pe tronu, ca mai tardfú sè se póta laudá si elu a fi siediotu pe tronulu Franciei. Comoditate inse n'a gasitu siedietoriulu, unu braciáru de salonu mai de rendu, face serviciu mai comodú decátu tronulu imperatescu.

Si care este sórtea acestui din urma tronulu imperatescu din Francia? Comunardii de repetite ori au tentatu atacarea Tuilerieloru, ca si pe acestu tronulu sè-lu predee furiei poporului, inse de atâte ori a fostu respinsi de catra comandantele respectivu. Inse dupa ce gard'a natiunala republicana a intratu in cetate, dupa ce intre acést'a si comunardi s'a incinsu lupt'a pe strate, atunci comunardii au gramaditu tóte mobilele palatului, si tronulu numitu, intr'o sala mare preparata cu petroleu, si le-a datu focu.

Sórte trista pentru asié tronuri maretie! Si óre merita sórtea loru interesare din partea nóstra? Câte alte scaune si mobile cu multu mai pretfóse, mai comóde decátu acele tronuri cadu viptima focului, fara a provocá sensatiune? Si totu-si aceste tronuri ne cutriera! Aceste vestecu lumei glori'a picata. Scaunele s'a sfarmatu si arsu, dar totu odata si posesorii loru au fostu parte esilati parte ghilotinati. Tronurile s'a sfarmatu si arsu, si acele fenomene au schimbatu faci'a lumei, au provocatu ere nóue in guvernamentu.

Si óre tragedíele acele sè se fia terminatu? Anevoia.

Sentinti'a urmatória e unu adevèru eternu: „Nimicu e mai statornicu sub sóre, decátu insa-si nestatornicí'a.“ Cine edifica pe védi'a si marirea lumei, edifica in ventu,

Georgiu Traila.

Paparudele.

— Datina poporala. —

A trei'a Joi dupa Pasce, — scríe dlu G. Dem. Teodorescu in „Romanulu“ — e Paparug'a séu díu'a Paparudelor.

Tinerele tîgane si-impletescu cununi de bosii pe capu, se impistritiéza cu panglice ro-

sii, cu salbe de firfirici si mergu sè jóce din casa 'n casa.

O tîgana mai in vârsta canta din gura, p'o aria de dantiu monotona, pe note scurte, stacate si p'unu tactu rapede, unu síru de invocatiuni din cari estragemu urmatóriele:

Paparuda, ruda,
Vino de te uda
Ca sè cadia ploile
Cu galetile,
Sè dea porumburile
Cátu gardurile
Si sè crésca spicele
Cátu vrabiole,
Sè sporésca granele
Sè imple patulele,
Paparudele.

Apoi, ca cum s'aru adresá divinitáti, continua:

Sè deschidi cériurile,
Sè pornésca ploile,
Si sè feresci holdele
De tóte malurile,
Sè gonesci taciunele,
Din tóte ogórole,
Paparudele.

Dupa ritmulu cantecului, dóue séu mai multe paparude jóca in modu saltatoru, bătendu din palme, plesnindu din degete, ca cum aru imitá sunetulu castanetelor spanióle, — si repetandu alternativu esclamatíunea: ha! ha!

In timpulu acesta, stapan'a casei íea o cupa cu lapte, dar mai cu séma o galéta, o donítia cu apa, si o arunca pe dinsele, udandu-le de susu pana josu.

Zarind'o, paparudele se prefacu cà fugu, une-ori fugu in realitate, mai cu séma candu ap'a e rece, inse in cele din urma sunt ajunse si totu nu scapa de botezulu, de plói'a ce invóca.

Apoi, dupa diferite urári de viétia lunga si fericita, primescu séu o moneta séu unu gavanu, o strachina de grau, de malaiu, de faina, de fasole, ori unu caièru de lana, o rochia in-vechita etc.

In acela-si modu procedu din casa in casa, si aceleia, la care nu jóca paparud'a, esiste credinti'a cà nu i merge bine in vér'a ce urméza.

Pentru actori.

Reputatiunea unui autoru depinde adesea de la esecutiunea actoriloru. Nu trebuie dar a pface acestu adeveru; noi trebuie a ne iubi, noi trebuie a ne stimá unulu pe altulu, *servatis servandis*.

(Goldoni.)

Actorii pentru autori sunt mai multu de câtu traducatorii. Traducatorulu nu adauga nimicu la ideia, ci numai o traduce; actorulu se pune in locul personagiului care lu-represinta si trebuie a completá ideia autorului.

(Talma.)

Déca voiti sè dovediti unu talentu, ridicati-ve pana la personagiulu care-lu represintati, cà-ci déca lu-veti coborí pana la voi, atunci n'ati facutu alta de câtu a-ti aprobatu ignorantia vóstra.

(Clairon.)

Vêrst'a si secsulu, starea si situatiunea unui personagiu se aréta mai totu-de-una prin form'a si prin colorulu imbracamintei.

(Barthelemy.)

Dupa imbracaminte se cunósce déca unu actoru a intielesu bine rolulu seu.

(d' Hannetaire.)

Lekain n'a avutu nici odata profesoru. Fia-care actoru trebuie a fi propriulu seu inventatoru. Déca lui i lipsescu facultátile necesarie spre a esprimá pasiunile, spre a desemná caracterele, tóte sfaturile din lume i sunt de prisosu! *Geniulu n'are trebuintia de inventatori*.

(Talma.)

Nu póte sè fia nici unu rolu, ori câtu de micu, si ori câtu de indiferentu s'ar para, care sè nu dea probe de inteligentia in actorulu séu acriti'a care l'a jucatu. Actorulu care respinge unu asemenea rolu, sub pretestu cà e micu, dà probe de neinteligentia.

(Prévillie.)

Actorii cei mai rei trebuie sè serve de modelu spre a se perfectioná cei mai buni.

(Sticotti.)

Unu actoru trebuie a se gandí necontenitu, a repetá de sute de ori acela-si lucru

pentru a se puté ridicá dé supra dificultàtilor ce intempina la ori-ce pasu.

(Clairon.)

Nu trebuie a se mirá cine-va, cà unu omu póte dupa vointi'a sa a se pune candu in mânia, candu in frica, in fine, in tóte felurile de afectiuni, fiindu cà elu atuncea se afla in nisce interese ce nu sunt ale sale.

(Cicerone.)

Studiéza-te in cabinetulu teu si uita-te pe tine in teatru!

(Voltaire.)

Doine populare.

— Din giurulu Sibíiului. —

Bade, pentru ochii tei,
M'au uritu parintii mei;
Bade, pentru Dumnéta,
M'a uritu si maicuti'a;
La fantana
Nu me mana,
La pislazu
Nu-mi dà regazu,
Cauta bade sè te lasu.
— Lasa-me mandrutia, d eu,
Cà tie ti-a paré reu,
Cà-i siedé cu diu'a 'n pragu,
Cu frutiulu trasu in acu,
Nici vei cósá, nici mancá,
Far' plange si suspiná,
Dupa mine te-i uitá,
Dar mi-i vedé unde-va,
Ori pe mine ori urmuti'a,
Si ti-i rumpe anim'a,
Ia, si tu si maica ta.

Câtu e satulu de mereu,
Nu-i dragutiu mandru c'alu meu;
Cà-i inaltu ca si o cucuta,
L'asiu cunósce dintr'o suta;
Si-i inaltu ca si-o trestia,
L'asiu cunósce dintr'o mia.
La obrazu ca rujele,
La buze ca frundiele,
Si lu-sarutu câtu voiu vré,
La obrazu picatu cu sange,
Candu lu-vedu anim'a-mi plange.

Culese de

Petru Petrescu.

S A E O N U ?

Diu'a de San-Giorgiu la sate.

— Schitiã din viéti'a poporului. —

In diori de deminétia, candu stelele lucinde si-luau unu adiou de la ómeni si de la pamentu, si candu numai lun'a gratiósã si lucéferulu splendidu remasera pe bolt'a azura, de a salutã aparinti'a prima a radielor solarie; candu totulu erã in tacere, totulu erã maiestosu, o deminétia pré frumósã! cum numai se póte inchipuí... o deminétia placuta din lun'a lui maiu, erã deminétia de San-Giorgiu.

O bóre lina abié miscã frundiele de curendu inverdite de pe arborii secolari ce se innaltiau inaintea mea, si cari ca nesce martori imbracati serbatoresce priviau la mine si la cele ce se intemplau in giurulu meu.

Aspectu pré frumosu !

Candu chiar ascultai sióptele line a frundiilor miscate de zefirulu deminétiei, ce par cà vorbiã intre sine o limba mitica... Intre meditatiuni mi-luai calea pe o costitia, unde se ascundea o cararusia sierpuitória, ce conducea spre satutiulu N., mi-continuai pasii si mai departe pana ce ajunsei intr'insulu.

Eram obositu, dar obosél'a nu o simtieam... cà-ci fantasi'a me aventã in regiunile idealului!

Stelele luminóse, lucéferulu din diori, si lun'a argintia s'au ascunsu, si au lasatu velu preste faci'a lor, dandu locu altoru creature, mai frumóse, mai maiestóse decâtu ele...

Cerulu erã seninu; numai ici-cóle se vedea câte unu petecu de noru, care cu usioretate nespusa plutea a supra orisonului coloratu purpuriu de radiele prime a sórelui maiestosu, ce in curendu erã sè resara.

Incantatu de frumseti'a naturei, stam uimitu si fantasmiam in coltiulu unei gradine cu pomi de langa satulu N., nevedindu si neaudíndu nimica; din intemplantare mi-intorsei vederea spre gur'a unei ulicióre din capulu satului, din care esiã o carare sierpuitória, care ici-colo se perdeã in iérb'a verde, ce crescuse la o naltíme estraordinaria, — si zarii pasíndu trei fiintie, cari — judecandu dupa mersulu lor, dupa gustulu corpurilor — se vedeau vesele si incantate; erau vesele, pentru cà ele in diorile deminétiei de San-Giorgiu s'au spelatu de pe husosi si taleri, si pentru ca faci'a si sinulu lor sè fia alba ca argintulu si bratiulu lor sè fia pretiuitu de feciori, cu cari adi ele voru dantiã; dar totu-si aveau si diferite simtieminte, diferite cugete... dóue intre risuri alungau fluturii ce inca dormiau in vârfulu floriceleloru, una mai modesta si seriósã culegea florile cele mai delicate, si cu vio-ciune se rentórcea cu ele la celalalte fiintie.

Ea din floricelele culese si-a legatu unu buchetu si intre cugete neliniscite cu pasi iuti — si-indreptã calea, spre gradin'a, unde eram eu, intre aceste eu m'am facutu nevediatu, — ca visulu lui Psychea... inca unu minutu si firulu fantasiiloru mele s'a ruptu; eram curiosu a vedé o realitate, si a nu fantasiã.

Din sióptirile line a fiintieloru inocente am intiesu, cà le chiama: Ilencutia, Anica, si Dochitia, din-

tre cari numai Ilencutia erã feciorica, celalalte de o etate mai mica; ele numai petrecuse pe Ilencutia pana la gradina, ca si nesce fluturii ce plutescu in sborul unei rondunele.

Din gradina resunã unu cantecu dulce armoniosu... erã imnulu paseriloru de deminétia, Ilencutia farmecata de acelu cantecu remase nemiscata asemena unei statue!

Paserile si-a finitu rogatiunea lor si Ilencutia petrunse de o simfíre pia si-deschise buzele, si rosti unu descantecu misteriosu... inse — oh! neintielesu de mine. In mana si-tienea buchetulu, ce ele lu-impletescu in diorile deminétiei de San-Giorgiu, pentru nescari descanturi misterióse.

Se apropiã de gardu, si pentru ce? sè ve spunu, amabile cetitórie!

Fetitiile din satulu N. la San-Vasiu si San-Giorgiu, se spéla de pe argintu; impletescu cunune si facu buchete de flori; numera parii de la gradini; slobodu porcii din cotetie, se spéla in riulu cristalinu, ce curge a lungulu satului, cari tóte si-au insemnatatea lor misteriósa, si tóte aceste se petrecu in diorile deminétiei de San-Giorgiu, — pana ce nu resaro sórele.

Ilencutia stã langa gardu, se uitã in giuru, nu cumva sè fia observata de cine-va; incepù a numerã parii pana la unu punctu anumitu, carele l'a fostu insemnatu ea cu cutítulu in semnulu crucii, si déca numerarea pariloru pana la insemnatura se finesco cu parechia d. e. sunt optu pari si nu nóue, e semnu bunu, cà ea inca si-va capetã parechia — adeca inca in decursulu acestui anu va fi condusa la altariu, de unu alesu pe carele dins'a l'a mesteritu in diorile deminétiei de San-Giorgiu?!

Tóte fetitiile fecióre din satulu N. facu asemena... inse eu numai pe Ilencutia o-am vediatu!

Feciorii inca si-au ale loru ocupatiuni, ei sunt de acea credintia, cà iérb'a ferului numai in diorile deminétiei de San-Giorgiu se póte cautã cu succesu, si aflandu-o numai atunci si-are poterea sa magica, déca aceea aruncandu-se in riulu repede, ce spéla campfile lor — nu s'ar lasã sè fia dusa in diosu de undele apei, ci ar anotã in contra undelor spumagatórie; si apoi cine voiesce sè nu-lu prinda nici unu feliu de arma, fia acea chiar si cu acu, trebuie — ca iérb'a ferului sè o vindece sub pelea manei dreptu. Astu-felu credu ei a fi fostu mesteritu si Pinteã vitézulu?!...

Pe orisonulu azuru alu ceriului luce de nou sórele in deplin'a sa maiestate; radiele lui binefacatórie strabatu eterulu; desfacu velulu mortalu alu intunerecului, si prin radiele lui ferbinti suscita viétia in natura, rondunelele cu canturile loru descépta la activitate, pe cei ce se leganau inca in braciele dulci a lui Morfeu.

Unu minutu trece dupa altulu, timpulu erã pe la prandísioru, candu o multíme de ómeni inundã stradele — ulitiile satului N., cari cu o santa pietate si-au parasitu casutiile lor, grabindu-se a asistã la servitiulu divin, ce se va face in onórea marelui mucenicu Georgiu; la care cu bucuria i invita sunetulu

serbatorescu alu clopoteloru, de la biseric'a cea vechia de lemnu edificata inca de mosi, stramosi. Dupa servitiulu divinu, venerabilulu parinte Simeone le întóna o paranesa potrivita in diu'a de San-Giorgiu.

Parintele Simeone, scie pré biue, cà numai adi póte vorbí la fiii codrului, ce se coborise multi si de la munte, a face séma stapaniloru sei de turmele de oi, ce le-au ingrigitu preste anu; toti lu-ascultau cu atentiune incordata! Atátu accentuarea-i dulce, câtu si esteriorulu parintelui Simeonu storcea respectu si iubire, din fia-care credintiosu.

Dupa amédia-di a urmatu petreceri, cari au duratu pava sér'a; pe Ilencutia — ce o vediuramu in diori de diua — abié o cunosceam, ea dantiá cu unu feciorasiu sdravenu si inaltu ca bradulu!

Insufletirea erá nemarginita pe totindenea; Rípa tiganulu inflá cimpoile, de care resunau tóte váile... junii insociti de betrani luara cimpoile in mijlocu, betranii statau de o parte, si se uitau la junii ce dantiau cu focu si ochiau la Rípa ca sè stringa cimpoile câtu de aspru, sè resuna si codrii! Betranii de o parte si junii de alta, infaciasiau dóue icóne contrarie: betranii cu fecile loru posomorite oglindau o monarchia inglodata in deficite, ér junii ce dantiau: o republica in-florinda!

Inse pe neaseptate, o ploitia désa de primavéra intrerupse pe unu timpu scurtu petrecerea juniloru; toti cautau a se scuti, de a nu fi udati, pe Ilencutia éra o vedu... ea prin modestia-i placuta erá iubita de tóte fetole, ea sub acestu timpu de pausa siedea in mijloculu celorlalte fete; dar doi ochi frumosi, merai (vêneti) ca ceriulu, candu acela e seninu, erau tîntiti a supra oi, ea nu-i observá, ei cu manutiele-i albe sitotu intocmiá si scergea perulu ce l'a fostu stropitu ploiti'a cea désa.

Plói'a a incetatu, junii ca electrizati sarira in picióre de o continuá dantiulu, eu aruncaí ochii inca odata spre Ilencutia, ce incepù dantiulu cu alesulu ei... apoi mi-continuai calea, ducéndu cu mine cele mai dulci suveniru din acea dí.

I. T. Fane.

B o m b ó n e.

Unu monarcu visitá intr'o dí cancelari'a unui ministeru; candu ajunsé in cabinetulu ministrului, gasi pe mésa o parchia de ochilari si i puse la ochi ca sè védia déca sunt mai buni de câtu aceia cu cari se serviá dinsulu? Vru sè se uite la o hartia si din intomplare nu erá de câtu una pe mésa.

Acést'a nu erá altu-ceva de câtu o scrisóre in care se facea elogiulu maiestáti sale monarchico-constitucionale si ministriloru sei. (Se intielege, cà hartia erá pusa acolo de chiar man'a *modestului* ministru.)

Monarculu se uitá la hartia, aruncá cu graba ochilarii si díse:

— Nu sunt mai buni de câtu ai mei; marescu peste mesura obiectelo.

La teatrulu din X. se anuntiasé, cà jóca dsiór'a X. La ridicarea cortinei regisorulu anuntia cu 3 salutári, cà, din cauza de indispositiune, dsiór'a X. va fi inlocuita prin dsiór'a Z. Unu domnu fórte bine im-

bracatu, se scóla, se duce la casieru si si-cere banii inapoi.

— Venisem sè vedu pe dsiór'a X., ér nu pe dsiór'a Z., — díse elu cu seriozitate. — I se restitué pretiulu.

Dar elu nu pléca si continua:

— Am luatú trasura, platesce si trasur'a.

Ori câtu de neobicinuita fu cererea, i se platesce si trasur'a, spre a remané in linisce. Dar nu se sferá. D. adauge:

— De comunu manancu a casa; acum am fostu obligatu sè manancu pe aci pe aprópe; trebuie sè-mi platesci mé's'a.

De asta-data D. fu alungatu. Casierulu cautá, dupa plecarea sa, sè dea loculu altuia, si observá, cà persón'a atátu de esigenta erá cu unu bilotu gratis!

*

Suprinsa pe neaseptate printr'o invitatiune, dn'a B. tramite pe servitorulu seu a-i cumperá in graba o parchia de manusi de culórea pelii. Servitorulu se întórce cu o parchia castanii.

— Ce insemnéza ast'a? Ti-am spusú sè fia de culórea pelii.

— E bine? — respunse servitorulu aretandu-si manele.

*

X. este fórte bogatu, dar de o avaritia peste mesura. Unu amicu lu-intréba:

— Nu dai cu pomada pe capu?

— Nici odata.

— Dar perulu ti-e fórte uscatu...

— E, si apoi?

— Asié de uscatu cà o sè-ti cadia.

— Atátu mai bine! me va scuti de a-lu taiá.

*

— Ai fostu spre a vedé pies'a... la teatru? Scii cà dsiór'a G. móre in ea intr'unu modu ingrozitoriu.

— Nu, si nici nu me voi duce; aceste spectacoale mi-facu reu, voiú tramite pe — creditorulu meu.

CE E NOU?

* (Fetele betrane) — déca etichet'a iérta sè fia si de aceste — de pe teritoriulu corónei Stlui Stefanu n'au sè se mai téma, cà voru remané totu minorene. Precum se scie, legile unguresci de pan'acuma in privinti'a majorenitáti feteloru suna fórte curiosu. Dupa ideile galantului juristu Verbóczy o féta majorena nu esiste, precum nu se afla nici o nevésta minorena. Pan'acuma, fét'a, ori câtu de betrana ar fi ajunsu, remanea totu minorena, si numai prin casatoria deviniá maiorena. Acésta anomalía se va regulá acusi prin lege, de dupa care nu numai cele maritate, dar si acele se voru considerá maiorene, cari trecura de 24 ani.

* (Tiarulu Russiei in Berlin.) Diuariele germane publica reporturi lungi despre petrecerea de acuma a tiarului la Berlin. In una din dílele trecute s'a datu o serata in apartamentulu de a supra a palatului domnescu. Erau 180 de persóne chiamate. Primirea se facu in apartamentulu imperatoresi, acolo s'a servitu si the'a, apoi urmá o preambulare prin sala.

Tiarulu Alesandru conduse imperatés'a, care avea o haina de atlasu albu, decorata cu dantele aurie si cu flori violete; din asemene flori si brillante erá compusa si coafur'a si decoratiunea grumazului. Dupa preambulare se represintara dóue piese franceze, si in fine se servi cin'a.

** (La cursulu cailoru), tîenutu in Pesta in septeman'a trecuta, in ambele díle prime unu copilu de 14 ani a luatú „premiulu plugariloru.“ Regele, care se affá de fatia, a voitu sè védia copilulu. Unu oficieru dara l'á chiamatu. Elu a si plecatu catra regele. Pe candu inse a sositu intre nesce oficieri innalti, s'a spariatu de ei, si a tulitu-o la fuga. Domnitoriulu aflandu acést'a, rise cu placere.

** (O inmormentare fórt petrundiátoria) s'a facutu dílele trecute in Buda. O parechia fórtetrana si-a petrecutu la mormentu uniculu fiu, carele erá de 62 ani. In adeveru erá unu ce petrundiatoriu a vedé pe acesti betrani, cam de 90 de ani si deveniti a dóu'óra copii, plangéndu nimicirea unicei loru bucurii.

** (Mórtetr infiorátoria.) Subiectulu conversatiunii dílele trecute in Blasiu a fostu o mórtetr infiorátoria. In septeman'a trecuta au mersu doi frati dupa pamentu de lipitu, in „hul'a Blasiului.“ Pe candu li erá mai incarcatu carulu, spre nefericirea loru, s'a ruptu o multíme de pamentu, si candiendu pe ei, pe unulu dintre cei doi, a nume pe celu mai mare — ce erá de vr'o 16 ani — l'a apucatu pamentulu ce s'a ruinatu pe elu si a remasu acolo sermanulu. Celu mai micu, ce erá de vr'o 11 ani, a inceputu a strigá, cá pe frate-seu l'a omoritu gróp'a de pamentu, — apoi elu intrá in orasiu, si audíndu-lu mai multi au alergatu numai decátu cu sepe si lopeti, spre scaparea nefericitului, dar in vanu, cá-ci l'au scosu mortu.

** (Unu cravalu in circulu Suhr la Bucuresci.) Estragemu din „Telegrafulu“ de la Bucuresci urmatóriele: A séra a avutu locu la circulu Suhr unu conflictu neplacutu. Unu domnu oficieru cumperá la órele 12 o logia cu nr. 14. Pe séra dlu Petre Gradisteanu cumperá si dsa o logia, si i se dá acél'a-si numeru. Candu incepe represintatiunea, oficierulu vine si ocupa logi'a. Peste câte-va momente vine si dlu P. Gradisteanu si reclama aceea-si logia. Oficierulu scóte bitetulu, si se vede cá pe biletu erá scrisu rusesce in locu de logia, stalu. Ambii posesori ai aceleia-si loge mergu impreuna la cassieru, care marturisesce, cá a facutu gresiela si recunósce oficierului dreptulu d'a stá in logia, ca unulu ce o luase mai de diminétia, ér dlu Gradisteanu voiesce sè-i dea alt'a. Acést'a inse refusa si si-cere logi'a sa. Oficierulu refusa si elu d'a o parasi, de óra-ce erá cu femeia. Atunce autoritatea militaria invitá pe oficieru sè iésa din logia. Acél'a inse refusá, nevrendu a-si espune femeia la ridicolu. In fine oficierulu este chiamatu afara de comandantele politiei, care lu-tramite la arestu. Femeia remasa singura, câti-va aginti politienesci se presinta câte unulu pe róndu si alte ori doi odata si o invita a parasi logi'a. Ea inse refusa de nou. Câti-va preteni, vedíndu-o singura, se ducu l'a dins'a. Politi'a voiesce sè silésca pe acestia a esí din logia, inse si ei refusa, cu tóte amenintiárile.

** (Loteri'a pentru terminarea bisericii romane din Deva) avendu a se trage la 10 Augustu a. c. sunt rugati toti avei domni ce au pastratu losuri de anulu trecutu, sè binevoésca a spediá pretiulu loru multu pana la 1-o Iuniu a. c. Comitotulu este decisu a-s

publicá socotelele, fara amanare la prim'a lunei viitórie, deci si losurile neincasate pana la acelu terminu se voru publicá.

** (Principele Bismarck.) Ca in timpurile vechi, candu siepte orasie se certau pentru onórea d'a fi nasautu pe Homer, asié se certa acuma siepte calde: Kissingen, Wiesbaden, Salzschlef, Pystjon, Landeck, Burtschoid si Rheinhausen, pentru fericirea d'a primi in sesonulu scaldeloru pe principele Bismark. Fiacare anuncia prin diuarie, cá Bismark va petrece acolo, voindu astu-felu a atrage unu publicu numerosu.

** (Sinucidere in deliriu.) Dílele trecute unu oficieru din Buda, in deliriulu seu de lungóre s'a sinucisu. Grigitoriulu seu a voitu sè-lu impedece a-si esecutá vointi'a, inse bolnavulu erá mai — tare.

** (Corpurile legimitórie ale Romaniei) s'au deschisu la 25 aprile c. v. cu unu scurtu mesagiu alu Domnitoriului.

** (Cravalu pentru bere.) Locuitorii orasiului Linz, dílele trecute au facutu unu cravalu mare, din cauza, cá berarii au urcatu pretiulu berei. Sonst keine Schmerzen?

** (Maialu.) Teologii din seminariulu archidiecesanu din Blasiu au tîenutu la 16 maiu unu maialu in bereculu metropolitanu de peste Têrnava-maro.

** (Din fundulu Dunarii,) intre insul'a Margareta si Pesta-nóua, unde in anulu trecutu s'a mai facutu unu pré interesantu studiu archeologicu, in septeman'a trecuta s'a scosu la lumina a pétra si o sabia de pe timpulu Romaniloru. Din inscriptiunea de pe pétra, aceste cuvinte „AVREL MAXIM.“ se potu cetí bine. Sabi'a e destulu de grea si cam stricata de rugina.

** (Inmormentarea unei butelie de rachiú.) Sa scrie din Cracovia, cá in comun'a Wyczulki in districtulu Stanislau, vr'o 60 de plugari si 34 de servitori au facutu juramentu d'a nu mai bé nici rachiú nici alte spirituóse. La 18 aprile, dupa serviciulu dumnediescu, ei facéndu mare sgomotu, pusera o butelia de rachiú in verfulu unui paru lungu, si plecandu toti la capetulu satului, o ingropara acolo in vârfulu unui dealu. Si de atunce ei nu mai beu rachiú.

** (O jertfa a rachiului.) In septeman'a trecuta unu tineru din Blasiu, cam de 20 de ani, a muritu apríndiendu-se rachiulu in elu. Dinsulu merse intr'o séra la cârciuma, beú acolo trei patrare de rachiú; dupa aceea se rentórsa a casa si ciná, dupa cina se duse la alta cârciuma, si beú de nou inca 6 patrare de rachiú si in urma o cupa de vinu. In urma ospetatu bine tinerulu, parasi cârcium'a si dá sè mérga catra casa. Merse pana la unu locu, si picá intr'unu siantiu. Deminétia l'a gasitu stapanulu seu acolo, — cá-ci erá sluga la elu, — si lu-duse a casa. Dar dupa miédia-di muri, cá-ci apríndiendu-se in elu rachiulu, i-a arsu plamanile.

Flamur'a lui Hymen.

☞ (Dlu Parteniu Cosma,) deputatu la Camera si avocatulu la Beiusiu, si-a incredintiatu de fíitóri'a socia pe domnisiór'a Maria Romanu din Aradu.

☞ (Dlu Saba Fercu,) procuroru la tribunalulu r. din Borosiu-Ineu, comitatulu Aradu, dílele viitórie va duce la altariu pe domnisiór'a Ana Suciú, fiic'a dlui notariu Ioanu Suciú din Socodoru.

♂ (*Marele duce Vladimirus*.) alu doile fiu alu tiarului Russiei, dîlele trecute s'a logoditu in Berlinu cu fiic'a mai mare a principelui de Mecklenburg-Schwerin. Istori'a acestei logodne e interesanta. Mirés'a a mai fostu logodita odata. Mirale ei erá principela domnitoriu de Schwarzburg-Rudolfstadt, o aparintia frumósa, june bine cunoscutu in societátile aristocratice din Berlinu. Intr'o di inse, jun'a logodita primí o scrisóre de la o dama pré cunoscuta in cercurile innalte din Berlin, contes'a N. N. Acést'a o in sciintiã, cà dins'a iubese din anima pe principele, cà are o relatiune intima cu dînsulu, si o intrebã, deca dupa acést'a descoperire mai voiesce sè fia soci'a principelui? Mirés'a numai de càtu franse legaturele logodnei. Mai tardîu apoi factu cunoscintia marelui duce Vladimirus, si — precum se dîce — unu amoru intimu se incuibã in anîmele amendurora.

♂ (*Unu boeriu romanu casatoritu cu o turca*.) Unu nou díaru ce a aparutu la Viena, in limb'a francosa, „Le Messenger d'Orient“, anuncia, dupa o seire data din Bucuresci, catra fói'a „Byzantis“, cà d. Grigore Brancoveanu, ffiulu repausatului principe George Bibescu, se va casatori c'una din ficele lui Mussurus-Pacha, amhasadorulu otomanu in Englitera si cà cununielè se voru celebrã in curendu la Londra.

Biserica si scóla.

♂ (*Pr. Ssa metropolitulu Vancea*.) si Pr. Santifele Loru parintii episcopi Olteanu si Pavolu, de câte-va díle potrecu in Budapesta, precum suntemu informati, in cause innalte bisericesci.

♂ (*Parintele Teofilu Bendela*.) nou numitul metropolitu alu Bucovinei si Dalmatiei, la 3 maiu fu santítu la Sibíu din partea innaltiloru prelati romani ai Ardealului si Ungariei.

Literatura.

* (*In orasiulu Pétr'a*.) capital'a judetiului Némtiu, in Romaní'a, a aparutu unu diariu de septemana, intitulatu „Corespundintia provinciala.“ Nóu'a fóia nu se va ocupá nici de sciintie, nici de literatura, nici de politica, ci numai de publicare de fapte diverse.

* (*Editiunile Societáti academice*.) A esitu de sub típariu „Analele Societáti academice Romane“ tomulu VI, sesiunea din 1873, si se afla in depositu la dlu Dimitrie Iarcu, cassierulu Societáti, strad'a Pensionatu, nr. 12, si la librari, pretíulu unu leu nou. Asemenea se mai afla de vendiare si urmatóriele opere: Anale T. I—V 11 lei 50 b.; Gramatic'a Romana 5 lei; Operele lui Tacitu 6 lei; Com. lui Iuliu Cesaru 2 lei; Descriptio Moldaviae 4 lei; Dictionariu T. I. 30 lei; Id. din tomulu II fasciculele 1, 2 si 3.

T e a t r u.

♂ (*In teatrulu romanu in sal'a Bosel*) din Bucuresci, in ultim'a dumineca dlu Millo n'a pututu tiené represintatiune, — de Cra-ce mic'a sala a remasu mai góla.

♂ (*Dlu I. D. Ionescu*.) cunoscutulu nostru cantaretu de cantionete, acuma se afla in Budapesta, si angajatulu la scen'a gradinei „Lumea Nóua“, jóca romanesce in tóte serile cu multu succesu.

♂ (*Unu teatru moralu la Paris*.) Considerandu decadint'a morala a teatreloru din Paris, Paulu Féval, a tienutu o conferintia in presint'a a unui publicu numerosu de dame innalte, vorbindu despre necesitate infintiarri unui teatru moralu.

♂ (*Teatrulu celu mare in Bucuresci*.) La 27 aprile, dlu Teodoru Popescu, cunoscutulu baritonu, dede o represintatiune cu concursulu mai multoru artisti. Eca program'a spectaculului: „Uvertura“, Arie din oper'a „I Puritani“; Romantia din „Ballo in maschera“, Arie din „Ernani“; cantate de dlu Popescu; „Desceptarea leului“ si „Romantia“ din oper'a „La Creazione“, esecutate pe violina de dlu L. Wiest; Arie din oper'a „Attila“, cantatu de dlu G. Brateanu; „Doi ochi“ romantia cantata de dr'a T. Marinescu. Dlu Millo jucã frumósele sale creatiuni „Barbu Lautarulu“ si „Paraponisítulu pusu in slujba.“ Dlu Dimitriade recitã poesi'a lui A. Deparatianu „Vér'a la tíera.“ Dlu St. Mihaileanu esecutã cantionet'a „Egor Lipovénulu birjaru.“ In fine dlu St. Iulianu si drele M. Vasilescu si Ana Popescu jucara comedí'a „Asié sunt femeile.“ Orchestr'a fu dirigiata de dóm'n'a Bianchi.

♂ (*Teatrulu romanu din Bucuresci*.) La 26 apr. se represintã in beneficiulu dlui I. Panu si drei L. Stoenésca, artisti dramatici, urmatóriele piese: „Amorulu doctoru“, comedia a dlui dr. Obedenaru, „Chei'a unui ginere“ si „Unu croitoru de dame“, dóue comedíi traduse din frantiuzesce. Bolurile principale, afara d'ale beneficieniloru, fure jucate de dn'a Frosa Sarandi, St. Iulianu, S. Balanescu, I. Christescu, Chiritescu si altii din compania dramatica.

Industria si comerciu.

|| (*Naufragiulu vasului America alu companiei translantice*.) Ultimele luni ale anului espiratu si cele trei ale anului curinte au fostu dintre cele mai nefericite pentru marinari. Se pare cà dielulu Neptunu s'a decisu sè pórte pe credinciosii lui Mercuru numai printre Scylla si Charybda. De candu esiste marin'a moderna, s'ar puté dîce cà mai nu este esemplu prin archivele societátiloru de navigatiune, ca sè se fi intemplatu atâte naufragiuri de vase insemnate, câte s'au intemplatu in cursu numai de câte-va luni, de pe la finea anului trecut si pana adi. In diu'a de 15 aprile, vasulu „America“ din compani'a transatlantica (francese) a fostu gasitu de steamerulu englesu Spray pe oceanulu Atlanticu, parasitu de pasageri si echipagiu si plutindu spre afundare. Caus'a acestui naufragiu a provenitu dintr'o furtuna infricosiata, in contra careia n'a mai pututu sè resiste si a inceputu sè ié apa. Pasagerii si echipagiulu au scapatu imbarcanduse in alte trei vase mai mici. Candu vasulu englesu a datu peste „America“, acést'a avea apa in elu la o 'naltíme de 6 pana la 8 picíóre, in sal'a unde se intalnescu pasagerii spre convorbire si in magasielè pentru carbuni. Scapandu-lu de afundare, „Spray“ l'a trasu in portulu Plymouth, si societatea careia apartínea acestu vasu cere despagubire pentru acestu servitiu 200,000 livre sterling; ér pan'atunci va tîné amanatu vasulu „America.“ Valórea propria a vasului „America“ se urca la 4½ milióne franci. Valórea marfureloru ce contínea sunt estimate la 1 milióne si 600,000 fr. Numerulu pasageriloru ce avea „America“ erá de 83 si alu echipagiului de 158 ómeni. Elu pornise din

New-York la 4 aprilie și venia în Europa. Pasagerii și echipagiul au scapat. Pagubele nu sunt evaluate până acum.

|| (*Espositiune de machine.*) La 13 iunie, anul curinte, se va deschide la Sant-Petersburg o espositiune internatiunala de machine și instrumente întrebuintate pentru cultur'a și tratarea plantelor testile. Recompensele ce se voru dá sunt trei medalii de aur și șapte de argint. Cheltuielile espositiunii sunt pe sém'a esposantilor. Pentru transportarea obiectelor înse, comitetul diriginte a obținut de la administratiunile căilor ferate u micșiorare o tarifelor.

Economia.

△ (*In Solnoculu de mijlocu*) e fómte grozava. Bietii ómeni n'au nici pane, — nici bani d'a-si cumperá,

△ (*Fructe inghiatiate.*) Cui nu i se intempla ca s'arunce fructe iérn'a pentru că sunt inghiatiate? Éca unu mijlocu de-a le aduce în stare buna, pe care lu-recomandámu cercării menagerelor nóstre: se punu fructele inghiatiate în apa cătu de rece, și se lasa acolo cătu-va tîmpu. Se forméza atunci împregiurulu fructului o cógia de ghiatia, care, topindu-se mai pe urma incetu cu incetu, lasa fructulu asié de frumosu, dupa cum erá înainte de-a fi inghiatiatu. Acestu mijlocu se întrebuintiéza mai cu séma pentru pere, cari, fara de acésta, nu-si mai vinu în fire.

Tribunale.

| (*Procesu de presa contra „Gurei Satului.”*) Fr. Koos, atátu de cunoscutu Romaniloru pe unde a petrecutu pan'acuma, a intentatu procesu de presa la juriulu din Dobritinu contra foii umoristice „Gur'a Satului”, pentru unu articolu intitulatu „Histori'a Valachiloru, fabricata si cioplita de Fr. Koos.”

| (*La unu tribunalu corectionalu.*) O dómna, incosita de unu avocatulu betranu și de unu tineru de vr'o 23 ani, se presinta la bara. Pentru unu momentu cestiunea este a se stabili starea civila a dómnei. Presiedintele: Esti maritata? “Dómn'a pare pucinu incurcata... Avocatulu (iute). Da. Este maritata, domnule presiedinte... Tinerulu (intrerupendu). Nu, domnule! — Presiedintele: Spune, dómna, dta; s' se ne 'ntielegemu: esti maritata séu nu? s' se scimu la unu felu! — Dómn'a. (Aplecandu ochii cu síela). Lasu acésta la intiepleptiunea tribunalului.

| (*Unu procesu curiosu.*) În Viena unu parinte nu voiá s' dea zestre ficei sale, de si avea stare destulu de mare. Ginerele și fét'a intentara procesu, conformu dispositiunii codiciloru civile austriace, și tribunalulu sili pe betranu a inzestrá pe fic'a sa. Parintele, mahnitu de acésta procedare a ficei și ginerelei seu nu le dete binecuventarea casatoriei. Glumetii so intréba déca nu cumva tinerii voru cautá s' aiba si acésta binecuventare totu pe calea procesului?!

Suvenirea mortiloru.

† (*Grigoriu Cimponeriu,*) parocu în Ternova (Banatu) repausa la 10/22 aprilie în alu 59-le anu alu

vietii sale, lasandu în doliu pe amat'a sa socia și pe ffii sei, între cari se afla și dlu Atanasiu Cimponeriu jude ordinariu la tabl'a regéscá din Pesta.

† (*Iuliana St. Siulutiu n. Moga,*) soci'a dlui Dionisiu St. Siulutiu, jude r. la tribunalulu din Turda a repausatu la 12 aprilie, în etate de 33 ani.

† (*Immormentarea unui republicanu.*) La 30 aprilie s'a immormentatu la Paris fiulu unui negutiatoriu de mobile. La mormentu tatalu mortulu tîenú acésta vorbire: „Dloru! Cel'a pe care lu-ingroparamu, erá fiulu meu. Elu erá în flórea vietii sale, și ar fi pututu s' mai traiéscá o suta de ani. Inse portarea lui rea, beti'a și excesele sale, l'au adusu aici. Servéscá sórtea lui dreptu esemplu pentru pruncii dvóstre!” Unu Brutus n'ar fi pututu s' vorbésca mai aspru.

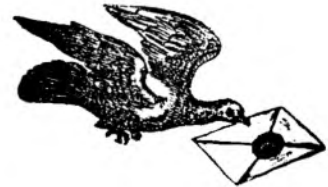
Voci din publicu.

Multiumita publica. Apelulu facutu la generositatea dómneloru romane din Clusiu în favorulu miserei și nepotintiosei veduve Mari'a Sacalianu, care din caus'a lipsei extreme orá s' romana cu orfanii sei pe stradale Clusiuului fara adapostu, afa echo și sacursu caldurosu, conferindu pentru facerea sumei recerute pentru chiria urmatóriele dómne: Terezia Baldi 1 fl., Mari'a Moldovanu 60 cr., Juli'a Nestoru 60 cr., Catarina'a Popu 50 cr., Anastasia Trifu 50 cr., Nin'a Dumitrescu 50 cr., Mari'a Ioanovicu 50 cr., dómn'a Ianchi 40 cr., Nin'a Vestemianu 20 cr. la cari stimat dómne s'au adausu și urmatorii domni: Gabriele Popu, Archidiaconu 1 fl., Vasiliu Glodeanu 50 cr., Gregoriu Chifa capelanu 50 cr., Trutia 50 cr., Basiliu Olteanu 50 cr., Ladislau Popu 50 cr., Simeonu Tamasiu 40 cr., Ioane Procopiu 50 cr., Constantinu Nastanu 20 cr. și subscris'a 60 cr. = 10 fl.

În numele acestei misero și a orfaniloru sei vinu a aduce acestoru generóse dómne și stimati domni profunda multiumita publica.

Anna Botta.

Post'a Redactiunii.

Putna. Se va continu, și numai de la partinirea publicat' aternu se se publice mai adese ori. Conlucrați și pe acolo pentru respandirea foii nóstre!

Tiberiu. „Canteculu” e din gur'a poporului; séu compositiune propria?

Ce póte virtutea! Se va publicá, asemenea și ghiciturele.

Dnei M. P. T. în Solovestru. Multiamita pentru doinele populare. Acceptamú și datinele.

Beiusu. Dlui I. L. I vomu face locu acusi. Culegatoriulu nostru de litere, care nu scie nici unu cuventu romanesce, cere o scrisóre mai cetétia.

Ucigasiulu a sositu de multu, dar nu se pote publicá. Scrie pucinu și studiéza multu!

Supurulu de josu. Multiamita pentru nrulu transmisu.

Mamei mele. Nu se póte publicá.

Proprietariu, redactoru respundietoru și editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi în Pesta. 1874. Calea tieriei nr. 39.

Exemplare complete mai avem din inceputulu anului.